

ՈՒՒԼԵՒՄ ՊԼԵՔ

Ուիլիէմ Պլէք, համաշխարհային ամենահուժկու եւ հոյակապ մտքերէն մին է, որուն մահուն հարիւրամեակը տօնեց Անգլիա երկու տարի առաջ: Աննշմար իր ժամանակակիցներու համար, այսօր ան կը դասուի մարդկութեան գերագոյն բանաստեղծներու կարգը: Անգրհայեցողական հրաշալի տեսիլներու եւ մարդարէական անօրինակ ներշնչումներու ազդեցութեան տակ, ան՝ արտագրած է այնպիսի սքանչելի էջեր ուր իրական աշխարհը պատրանք մը կը թուի ըլլալ եւ որ զգայութիւններու սահմանէն անդին կը պատկերեն հոգեկանութեան խորհրդասքօղ եւ անպարազիծ տիեզերք մը իրական: Ինք, Ուիլիէմ, հոն է, աննիւթական եւ անարգել, որ կը սլանայ արծուօրէն բարձրագոյն այերջը իր մտաշխարհին, տեսնելու համար Աստուած որուն

հետ կը խօսի, դիտելու համար հրեշտակները որ կը զբօսնուն: Իր մեծագոյն ուժը եղած է ներհայեցողութիւնը, հանճարի իրական բոցը, որով ան արտակարգօրէն քնարերգակ բանաստեղծ է եւ խոռվիչ ինքնատպութեամբ արուեստագետ է: Մարդկութիւնը, առաւել քան դար մը յառաջդիմութենէ վերջ միայն կրցաւ հասկնալ այս լուսաւոր իմացականութեան արժէքը, ապագայ բազմաթիւ սերունդներ ղեռ երկիւղածօրէն պիտի յառին այս տեսլապաշտ եւ սեմպոլիսմ բանաստեղծին: Մենք ոչինչ ունինք իրմէ թարգմանուած. ներկայ կտորը որ գրուած է 1777էն առաջ եւ առանց վերնագրի, իր սեմպոլիսմ զրահանութեան սկզբնաւորութիւնն է, ուր յայտնի չէ թէ ո՞վ ակնարկել կ'ուզէ հեղինակը իր «Նէ»ով:

ՏՈՒԹ, ՄԻՆՐԱՆ ՔԵՇԻՇԵԱՆ

ԱՅՆ ԱՏԵՆ ՆԷ ԾՆԱԻ ՏԺԳՈՅՆ ՓԱՓԱՔԸ

Այն ատեն Նէ ծնաւ տժգոյն փառաքել, հայր Հեռաքրքրութեան, միշտ կոյս եւ երիտասարդ: Յետոյ՝ պողպատեայ Ծուլութիւնը, որմէ յառաջ եկաւ Տգիտութիւնը որ իր կարգին ծնաւ Զարմացումը: Այս բոլորը երկիւղէն յառաջացած աստուածներ են, որովհետեւ այս վերջինները իրենց նման սեռ չունին բնաւ, ինքնածին են եւ եթէ ուզեն, իրարու կը խառնուին արտագրելու համար զօրաւոր ուժեր:

Նէ զանոնք չէր ճանչնար բնաւ: Սակայն եւ այնպէս անոնք ամենքն ալ Ամօ-

թին հետ կը ճակատին եւ կը զօրացնեն անոր տկար թեւը: Հիմակ լոյսը ծագեցաւ եւ ոսկեղօծ արեւը իր ահեղ շարժումն սկսաւ զարթուցանելու համար պաղ հողը իր Ուրախութեան ճաճանչներով: Բայց Հպարտութիւնը արթնցաւ եւ բնաւ չգիտցաւ թէ Ուրախութիւնը ծնած էր եւ հանելով իր յատուկ ընդերքէն թունաւոր սերմերը, ներարկեց զանոնք Ամօթ հրէշին, որմէ ծնաւ Փառասիրութիւնը՝ սողալով արջագորտի նման: Հպարտութիւնը զայն կը կրէ իր կուրծքին մէջ եւ բոլոր Աստուածները